

Številka: 500-591/2020/64 (102-16)
Ljubljana, 24. 1. 2024
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Šesto poročilo Delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost) – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09 Odl.US: U-I-294/07-16, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Šestim poročilom Delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost).</p> <p style="text-align: right;">Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka</p>
Priloga:
<ul style="list-style-type: none">- Šesto poročilo Delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost)
Vročiti:
<ul style="list-style-type: none">- Ministrstvu za notranje zadeve;- Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve;- Ministrstvu za pravosodje;- Ministrstvu za infrastrukturo;- Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport;- Policiji;- Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">- Suzana Ivanović, vodja Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, Ministrstvo za notranje zadeve
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Vlada Republike Slovenije je delovno skupino za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost) ustanovila 19. septembra 2019. Do sedaj se je sestala desetkrat: 27. 9. 2019, 14. 2. 2020, 25. 9. 2020, 27. 11. 2020, 25. 5. 2021, 27. 9. 2021, 18. 5. 2022, 27. 9. 2022, 5. 6. 2023 in 13. 12. 2023. Naslednji sestanek bo sklican po potrebi.</p> <p>Medresorsko delovno skupino vodi državna sekretarka na ministrstvu za notranje zadeve Helga Dobrin. Sestavljajo jo predstavniki Ministrstva za notranje zadeve, Policije, Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za zunanje in evropske zadeve, Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, SOVA in Ministrstva za pravosodje. Delovna skupina je do sedaj pripravila pet poročil o stanju implementacije projekta interoperabilnosti.</p> <p>Na osnovi prispevkov članov medresorske delovne skupine je bilo na Ministrstvu za notranje zadeve pripravljeno in medresorsko usklajeno gradivo za vlado – Šesto poročilo medresorske Delovne skupine za interoperabilnost Vladi o stanju na področju implementacije projekta interoperabilnosti. Prvo poročilo je bilo pripravljeno decembra 2020, drugo julija 2021, tretje decembra 2021, četrto novembra 2022 in peto junija 2023. Aktualno šesto poročilo vsebuje posodobljene podatke o stanju na področju implementacije interoperabilnosti v Sloveniji.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: / (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Potrebna finančna sredstva za stroške udeležbe so zagotovljena v okviru materialnih stroškov Ministrstva za notranje zadeve.		
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 		NE
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:		NE
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:		DA

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Boštjan Poklukar minister	

Šesto poročilo Delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost)

O interoperabilnosti

Cilj informacijskih sistemov, ki sestavljajo sistem interoperabilnosti (IO), je izboljšanje pogojev za učinkovit pretok informacij med državami članicami in povečan nadzor meja, migracij, obravnave vlog za azil ter nudenje večje opore državam članicam v njihovem boju proti kriminalu in terorizmu.

S projektom IO EU odgovarja na aktualne varnostne izzive, predvsem migracije in terorizem ter želi še kvalitetnejše zaščiti svoje zunanje meje. V okviru programa IO bodo zato povezani doslej ločeni informacijski sistemi: Prenovljeni Schengenski informacijski sistem (SIS), Vizumski informacijski sistem (VIS), Evropska podatkovna zbirka prstnih odtisov (Eurodac), Europolov in Interpolov informacijski sistem pa tudi novi informacijski sistemi, ki so še v pripravi: Sistem vstopa in izstopa – SVI, Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve – ETIAS in Evropski informacijski sistem kazenskih evidenc – ECRIS-TCN. V okviru IO bo vzpostavljen skupni repozitorij identitet in skupni sistem za biometrično identifikacijo. Oboje bo, skupaj z detektorjem večkratnih identitet, uporabnikom IO omogočilo dostop do informacij v kateremkoli od povezanih sistemov in onemogočilo zlorabo identitet. Da bi države članice lahko polno izkoristile te možnosti, morajo poleg priprave ustreznih informacijsko-komunikacijskih rešitev prilagoditi tudi poslovne procese, vzpostaviti odgovarjajočo organizacijsko strukturo in prilagoditi nacionalno zakonodajo, da bo s pomočjo IO omogočala ugotavljanje identitete ter preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje terorizma in drugih hudih kaznivih dejanj.

Vsebinska in tehnična implementacija novih informacijskih sistemov in njihovih komponent je v teku. Zaključek celotnega projekta je bil načrtovan za junij leta 2024. Osrednjo vlogo pri njihovi uvedbi imata agenciji eu-LISA (Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice), Frontex (Evropska agencija za mejno in obalno stražo), države članice in Evropska komisija, pri implementaciji pa sodelujejo tudi Agencije EU (Europol, EUAA, Eurojust, EPPO) in Interpol.

Prvotna časovnica projekta IO je predvidevala zaključek celotnega projekta konec leta 2023, vendar pa je zaradi izjemne zahtevnosti in kompleksnosti samega projekta, težav izbranega pogodbenika, pa tudi izbruha COVID-19, prišlo do zamud in zastojev, ki so vodili do dveh prestavitvev časovnic. Prva prestavitev je bila sprejeta med slovenskim predsedovanjem Svetu EU, 9. decembra 2021, druga pa na prvem neformalnem srečanju ministrov za notranje zadeve pod češkim predsedovanjem, 11. julija 2022 v Pragi, na katerem so ministri za notranje zadeve sprejeli predloge sprememb časovnic za sistem vstopa in izstopa (SVI) na sredino maja 2023, reformiranega schengenskega informacijskega sistema (SIS) na november 2022 in evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) na obdobje po uspešni vzpostavitvi SVI, na katerega je ETIAS neposredno navezan, predvidoma novembra 2023. Zaradi težav posameznih sistemov, ki sestavljajo IO, se je časovnica za celoten projekt IO premaknila na junij 2024. Vendar se težave nadaljujejo. Konkretno pogodbeniku ne uspe uspešno zaključiti testiranja centralnega sistema SVI in zagotoviti potrebnega testnega okolja za države, da bi lahko dokončale nacionalne priprave. V januarju 2023 so se na Upravnem odboru agencije eu-LISA seznanili, da tudi majski rok za začetek uporabe SVI ni več dosegljiv. Posledično se je znova zamaknila tudi implementacija IO. Na skupnem sestanku programskih odborov EES, ETIAS in IO v februarju 2023 je agencija eu-LISA predstavila okvirno časovnico za implementacijo SVI in vpliv zamud pri razvoju SVI na časovnico IO. Po sestanku upravnega odbora agencije eu-LISA, septembra 2023, je bil sprejet predlog za novo časovnico, ki so ga ministri za notranje zadeve potrdili na zasedanju Sveta za pravosodje in notranje zadeve 19. 10. 2023. Predlagana je vzpostavitev v štirih valovih. Agenciji je uspelo s pogodbenikom zagotoviti centralni sistem SVI,

t.i. MVP verzijo (Minimum Viable Product), ki podpira preko 95% vseh funkcionalnosti SVI in testna okolja, ki članicam omogočajo nadaljevanje nacionalnih priprav. Polno delujoča verzija SVI naj bi bila na voljo do konca januarja 2024, kar je predpogoj za izvedbo nove časovnice. Trenutno pa naj bi SVI zaživel v oktobru ali novembru 2024, ETIAS v prvi polovici 2025 (predvidoma v aprilu ali maju) in nato ostali sistemi. Celotna interoperabilnost pa bi postopno zaživela od leta 2026 naprej, če ne bo prišlo do dodatnih zamikov projektov. Slovenija podpira predlog agencije eu-LISA.

Pregled dosedanjih aktivnosti in trenutno stanje izvajanja interoperabilnosti

Pri implementaciji posameznih projektov in pri implementaciji celotne IO se pojavlja veliko tehničnih težav, ki povzročajo zamude pri vseh gradnikih sistema IO. Nedorečene tehnične specifikacije za gradnike IO onemogočajo pripravo ustreznih nacionalnih rešitev. Težavo že dalj časa neuspešno rešuje eu-LISA in izbrani konzorcij.

Interoperabilnost ni le projekt informacijskih rešitev, pač pa je potrebno doreči tudi procese dela uporabnikov IO na nacionalnem nivoju, saj v tem trenutku obstaja veliko nejasnosti o delovanju IO v praksi. Na sestankih delovne skupine je bilo dogovorjeno, da se pridobi uporabniške primere, ki bodo v pomoč pri načrtovanju aktivnosti. Ti primeri so bili pridobljeni in razdeljeni med člane delovne skupine. Odbor za interoperabilnost pripravlja tudi priročnik, ki bo nedvomno v pomoč državam članicam. Slovenija se je pridružila skupini držav članic, ki skupaj pripravlja specifikacije za razvoj centralnega orodja za razreševanje rumenih povezav (CSLR). V okviru te skupine usklajuje tudi nove IO delovne procese.

Na izvedbeni ravni je bila za hitrejšo implementacijo ustanovljena tudi operativna delovna skupina za IO, katere namen je takojšnje reševanje tehničnih težav na operativnem nivoju. Sestanki delovne skupine potekajo redno in so v veliko pomoč pri reševanju trenutnih strokovnih težav. Ena izmed nalog operativne delovne skupine je tudi usklajevanje delovnih procesov in vlog posameznih organov, ter priprava podrobnega načrta implementacije IO na nacionalnem nivoju. Trenutno bo potrebno na nacionalnem nivoju doreči postopek razreševanja primerov, ki bi kazali na možne zlorabe identitete, določiti pristojne organe in pripraviti ustrezne tehnične rešitve. Potrebne spremembe zakonodaje so pripravljene. Počakati je potrebno na uveljavitev novega Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol).

V okviru vladne Medresorske delovne skupine in operativne delovne skupine za interoperabilnost so bili okvirno definirani postopki dela. Pripravljeno je bilo javno naročilo za sklenitev okvirnega sporazuma za razvoj informacijskih rešitev za potrebe IO, ki zaradi neustreznih ponudb ni uspelo. Trenutno je v pripravi novo javno naročilo. Spreminjajoče tehnične specifikacije in stalne zamude centralnega projekta, ki je v domeni Agencije eu-LISA, zelo otežujejo izvedbo nacionalnih priprav na zagon IO.

Potencialne težave pri implementaciji projekta interoperabilnosti

Implementacija interoperabilnostnega okvira od držav članic zahteva, da pripravijo nacionalne rešitve za povezavo z European Search Portal (ESP), Biometric Matching Service (BMS), Common Identity Repository (CIR) in Multiple-Identity Detector (MID). To so ključni gradniki centralnega sistema IO. Uvedba posameznih gradnikov IO je predvidena postopno in skozi povezane projekte iz okvira IO. Implementacija Interoperabilnosti pa zahteva tudi vzpostavitev ustrezne organizacije dela in delovnih procesov. Doreči je potrebno ustrezne procese dela za mejno kontrolo in pristojnosti sodelujočih organov v zvezi z uporabo interoperabilnosti in razčiščevanjem morebitnih zlorab identitete. Zaradi zamud posameznih sistemov bodo kasnili tudi drugi projekti, vključno z IO.

Ministri za notranje zadeve so oktobra 2023 na neformalnem srečanju ministrov za notranje zadeve v Luksemburgu oktobra 2023 potrdili novo, že tretjo, spremembo časovnice za predviden začetek operativnosti sistema interoperabilnosti. Zaradi težav pri implementaciji sistema SVI prihaja do zamika sistema ETIAS, ki je neposredno navezan na SVI, in prav tako tudi drugih sistemov, ki sestavljajo projekt interoperabilnost. Do konca prve četrtine leta 2024 bo jasno, ali bo predviden začetek uporabe sistema SVI v zadnjem četrtletju 2024 mogoč, ali bo zopet prišlo do zamud in potrebe po prestavitvi časovnice.

V Sloveniji vsem udeleženi resorjem težave predstavlja zaposlovanje in zadržanje kadrov, predvsem strokovnjakov s področja informatike in telekomunikacij, ki se ne javljajo na objavljene javne natečaje za prosta delovna mesta. Obstoječi kadri so preobremenjeni ali pa odhajajo in jih posledično resorji zelo težko nadomestijo.

V nadaljevanju so predstavljene podrobnejše informacije o stanju implementacije posameznih projektov, ki sodijo v okvir IO in tudi težav, s katerimi se soočamo pri posameznih sistemih:

Sistem vstopa in izstopa (SVI) ali Entry – Exit System (EES)

Nosilec projekta je Policija, ki sodeluje tudi z drugimi partnerji. Projekt trenutno delno sledi ključnim mejnikom. Septembra 2023 je potekal sestanek upravnega odbora eu-LISA, na katerem je potekala razprava glede novih časovnic posameznih sistemov IO. Te časovnice so bile potrjene na Svetu za pravosodje in notranje zadeve, 19. in 20. 10. 2023 v Luksemburgu. Po dogovoru na sestanku upravnih odborov v septembru 2023 in po dogovoru ministrov na neformalnem Svetu, naj bi sistem SVI postal operativen predvidoma do oktobra/novembra 2024.

Nabava potrebne informacijsko-telekomunikacijske (IT) opreme se je glede na prvotni plan nekoliko zamaknila, vendar je sedaj vsa oprema, ki je bila načrtovana in je nujna za delovanje SVI, že dobavljena. Dodatno je bila predvidena nabava mobilne rešitve, ki temelji na Androidnem operacijskem sistemu, saj so za ta operacijski sistem po mnenju Uprave uniformirane policije Generalne policijske Uprave (UUP GPU) na voljo primernejši mobilni terminali. Nabava je bila uspešno realizirana, informacijska rešitev je še v razvoju. Poleg tega je bila za zajem biometrije na letališču Jožeta Pučnika dodatno sprožena tudi nabava posebnih kompletov za zajem biometrije za kabine, v katerih se izvaja mejna kontrola (t.i. Easy Tower). Nabava in montaža teh sta bili zaključeni, tudi zanje pa je potrebno pripraviti ustrezno aplikacijsko rešitev. Veliko programske opreme je Policija razvila sama, vendar ima težave s kadri, saj ji ne uspe zaposliti planiranih dodatnih IT strokovnjakov. Težava je tudi z veliko obremenjenostjo obstoječih IT strokovnjakov. Težave z zadržanjem obstoječih in pridobivanjem novih IT strokovnjakov postajo kronične in zato je nujna ustrezna sistemska rešitev. Od 10. 11. 2021 pri razvoju programske opreme sodelujejo zunanji razvijalci, ki pomagajo pri razvoju SVI funkcionalnosti, integraciji s centralnim sistemom in izvedbi vseh testiranj.

Trenutno je SVI v fazi testiranja nacionalne aplikativne rešitve SVI s centralno bazo (eu-LISA). Z eu-LISA so bili uspešno opravljeni testi povezljivosti in aplikativni testi za izvedbo testov skladnosti. Formalni testi skladnosti na ravni EU se, zaradi težav eu-LISA in izbranega konzorcija, da zagotovi stabilno testno okolje, zamika. Slovenija je že večkrat opozorila, da za dokončanje nacionalnih IT rešitev nujno potrebuje ustrezni testni sistem na strani centralnega sistema SVI, ki bo omogočal stabilno testiranje na nacionalni ravni. Agencija je sedaj vzpostavila ustrezna testna okolja, v katerih je podprto 95% vseh planiranih funkcionalnosti centralnega sistema SVI. To članicam omogoča nadaljevanje nacionalnih priprav. Končna verzija centralnega sistema SVI bo predvidoma pripravljena do konca januarja 2024. Formalni testi skladnosti se bodo začeli februarja 2024. Do produkcije SVI v oktobru ali novembru 2024 bo potrebno zagotoviti delovanje vseh SVI nacionalnih aplikacij in vse planirane IT opreme ter izvesti šolanje uporabnikov. V okviru projekta SVI bo Direktorat za upravne in notranje zadeve (DUNZ) zagotovil povezavo med

registrom tujcev in SVI. Aktivnosti v zvezi s tem že potekajo skupaj z zunanjim izvajalcem in Policijo, ki zagotavljata razvoj IT rešitev. Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ) pa pripravlja rešitev VIS – SVI.

Zaradi vstopa Republike Hrvaške v schengensko območje se bo sistem v polnosti izvajal le na mejnih prehodih za pomorski in letalski promet, kjer koncentracija potnikov, ki jih bo potrebno zajeti v SVI, ni velika. Na podlagi rednega policijskega dela se bo SVI izvajal tudi v notranjosti Slovenije. Zaradi tega se bo vsa tehnična oprema, ki je bila namenjena za izvajanje SVI na kopenskih mejnih prehodih, razporedila v uporabo policijskim enotam v notranjosti (predvsem enotam Policijske postaje za izravnalne ukrepe -PPIU), kjer jo bodo policisti uporabljali za preverjanje statusa državljanov tretjih držav. Temu se je prilagodil tudi razvoj aplikacije za izvajanje SVI, ki bo omogočala izvajanje vseh postopkov policije na mejnih prehodih in v notranjosti. Zato so na Uradu za informatiko in telekomunikacije Policije (UIT) poleg SVI rešitve za mejo pripravili še SVI rešitev za notranjost. V okviru slednje so že podprte vse SVI operacije. Potrebno pa je podrobno testiranje s strani uporabnikov. To bo osnova za dokončanje razvoja. Sledilo pa bo šolanje vseh uporabnikov. Za vse naštetu je na voljo še približno eno leto.

Prek spletne učilnice EIDA je bilo pripravljeno osnovno izobraževanje za uporabnike (policiste), ki se je zaključilo konec leta 2022. Usposabljanje je opravila večina policistov. Praktično usposabljanje za izvajanje SVI bo izvedeno skladno z novo določeno časovnico pred uveljavitvijo sistema, ko bodo dokončno pripravljene aplikativne rešitve za uporabo in posledično tudi delovni procesi.

Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS)

Nosilec projekta je Policija, ki sodeluje tudi z drugimi partnerji. Projekt sledi zastavljeni dinamiki. Sistem ETIAS je neposredno vezan na sistem SVI, njegovo delovanje je predvideno v šestih mesecih po vzpostavitvi sistema SVI. Zaradi zamud je trenutno predvideno, da ETIAS pride v uporabo v prvi polovici leta 2025. Zamiki začetka delovanja sistema povzročajo tako tehnične kot tudi kadrovske težave.

Za potrebe vzpostavitve sistema ETIAS, Uredba ETIAS določa vzpostavitev nacionalne enote ETIAS (ETIAS ENU). Ta popolnoma nova enota, ki je vzpostavljena znotraj policije, bo izvajala vse naloge s področja ETIAS. Trenutno nacionalna enota sledi zadani časovnici projekta in sodeluje v nacionalnih in mednarodnih delovnih skupinah, ki bodo omogočile pravičen zagon sistema. V prihodnje bodo potrebne nove zaposlitve, katerih končno število pa trenutno ni znano. To število bo odvisno od izračuna Frontexa o številu vlog za ročno reševanje, ki jih bo Frontex nato posredoval v države članice. Število vlog bo izračunano na podlagi kazalnikov tveganja, povezanih z varnostjo, nezakonitega priseljevanja in visokega tveganja za epidemijo. Na Frontexu predvidevajo, da bo letno vlogo za ETIAS v celotni EU vložilo med 50 do 70 milijonov prosilcev, od tega jih bo do dva odstotka potrebno preveriti ročno. Potrebna sistemizacija delovnih mest bo pripravljena pravočasno. Prav tako bo potrebno pravočasno zagotoviti primerne pisarniške prostore za novozaposlene. Enota ima trenutno pisarno s štirimi delovnimi postajami. Za izvajanje nalog dežurnih operaterjev (izmensko delo) je zagotovljena delovna postaja v okviru dežurne pisarne. V tem prostoru naloge izvajajo dežurni zaposleni za področje PNR in dežurni Front Office SPOC (mednarodno in drugo sodelovanje). Za izvajanje vseh ostalih nalog s področja ETIAS in prihodnje novozaposlene pa prostori niso zagotovljeni. V srednjeročnem obdobju bo tako potrebno za nemoteno delovanje nacionalne enote zagotoviti vsaj en dodaten prostor (pisarno z vsaj 3 delovnimi postajami).

Na področju nacionalne zakonodaje je pripravljen osnutek predloga sprememb in dopolnitev Zakona o tujcih. Prav tako so v pripravi spremembe določb Zakona o nalogah in pooblastilih policije, in sicer v delu, ki se nanaša na evidence, vnos nadzornega seznama ETIAS in

ustanovitev nacionalne enote ETIAS. Temeljni razlog za spremembe in dopolnitev zakonov je prenos določb Uredbe (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2019 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS).

Maja 2023 je bil pri informacijskem pooblaščenca izveden sestanek, ki so se ga je udeležili enota ETIAS ter predstavniki Sektorja za zaščito podatkov UIT, na katerem so bili predstavljeni delovanje sistema ETIAS in načrti za vzpostavitev evidence za nadzorni seznam. Informacijski pooblaščenec soglaša z mnenjem delovne skupine, da bo za vzpostavitev nadzornega seznama potrebno pripraviti oceno učinka izvajanja nadzornega seznama ETIAS v zvezi z varstvom osebnih podatkov. Pripravljen je bil osnutek ocene učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov glede vzpostavitve evidence nadzornega seznama ETIAS. S pravno službo Ministrstva za notranje zadeve se bo potrebno dogovoriti o načinu izvedbe postopka pritožbe na odločitev nacionalne enote ETIAS glede zavrnitve, razveljavitve ali preklica potovalne odobritve.

Začelo se je obveščanje javnosti in ciljnih skupin glede sistema ETIAS, prav tako se v okviru delovnih skupin pripravljajo ocene tveganja državljanov tretjih držav, ki potujejo v schengensko območje, in pripravljala operativne postopke preverjanja in analiz ter vzpostaviti način primerjave med podatki iz DČ in EU agencij. V okviru delovne skupine ETIAS, ki deluje na nivoju EU, bodo pripravili kazalnike tveganja, ki ustrezajo predhodno ugotovljenim tveganjem za varnost, pri nezakonitem priseljevanju ali visokega tveganja za epidemijo.

Programsko opremo za delo nacionalne enote ETIAS bo zagotovila agencija eu-LISA. Slovenija mora pripraviti informacijski rešitvi za centralne poizvedbe po sistemu ETIAS in za delo z listo nadzorovanih oseb. Izvedeno je bilo javno naročilo za izbiro zunanjega izvajalca, ki pa ni uspelo. Najugodnejši ponudnik je naredil napako, zato je potrebno postopek ponoviti. Javno naročilo je bilo objavljeno v oktobru 2023, ponudnik je bil izbran, podpis pogodbe se pričakuje do konca januarja 2024.

Prenova schengenskega informacijskega sistema (SIS Recast)

Nosilec projekta je Policija. Projekt je bil večkrat prestavljen, predvsem zaradi zamud nacionalnih projektov v posameznih državah članicah. Sistem SIS Recast uspešno deluje od 7. 3. 2023. Novi uporabniki SIS (upravne enote, pristojne za izdajanje potrdil o registraciji strelnega orožja, organi, pristojni za registracijo plovil, in organi, pristojni za registracijo zrakoplovov) so implementirali novosti skladno z novo SIS Uredbo. Delo poteka brez težav. Odpravljene so bile zaznane vsebinske in tehnične težave v prenovljenem sistemu SIS, so bile implementirane v produkcijo 10. januarja 2024.

Skladno s prenovo SIS so bili s 7. marcem nadgrajeni tudi Register tujcev ter informacijska sistema za Finančno upravo Republike Slovenije in MZEZ, delo poteka brez velikih težav.

Usmeritve za končne uporabnike policije v sklopu Intraneta Policije so bile prenovljene, prav tako so bila opravljena izobraževanja za vse končne uporabnike.

Pri projektu so prisotne težave pri zaposlovanju novih kadrov. Težavo bo potrebno ustrezno sistemsko rešiti.

Potrebe po spremembah ZNPPol so bile preverjene. Skladno s 36. členom Uredbe 2018/1862/EU¹ bo potrebna prilagoditev 44. in 45. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije

¹ Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v

in 42. člena, ki se nanaša na ugotavljanje identitete na podlagi prstnih odtisov. Navedene spremembe so bile predhodno že usklajene s preostalimi deležniki (Ministrstvo za pravosodje, Vrhovno državno tožilstvo, Informacijski pooblaščenec ...).

Sistem za informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (ECRIS-TCN)

Nosilec projekta ECRIS-TCN je Ministrstvo za pravosodje. Pri projektu se na ravni EU pojavljajo zamude, tako da bo, po trenutnih informacijah, pričetek delovanja sistema predvidoma zamaknjen v drugo polovico leta 2025. Kljub temu potekajo nekatere zgodnejše aktivnosti v zvezi s testiranjem, v katerih Ministrstvo za pravosodje redno sodeluje, prav tako se udeležuje dveh delovnih skupin, ki delujeta na nivoju EU.

Ministrstvo je že pripravilo osnutek potrebnih zakonskih sprememb, in sicer prilagoditev Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. 48/13, 37/15 in 22/18, 94/21), potrebno pa je doreči še nekaj posameznih vprašanj v zvezi s pridobivanjem prstnih odtisov. Glede osnutka zakona in praktičnih vidikov njegovega izvajanja je ministrstvo izvedlo že več sestankov s Policijo oziroma Nacionalnim forenzičnim laboratorijem. Prav tako se rešitve iščejo tudi znotraj delovne skupine IO. Spremembe drugih zakonov zaradi ECRIS-TCN trenutno niso predvidene.

Ministrstvo je konec maja 2023 vzpostavilo povsem prenovljen informacijski sistem kazenske evidence, ki bo, med drugim, omogočal oziroma olajšal tudi kasnejše integracije sistema ECRIS-TCN. Za potrebe ECRIS-TCN bo uporabljena informacijska rešitev, ki jo razvija Evropska komisija (oziroma eu-LISA), vendar le-ta še ni na voljo in prav tako ne razpolagamo z informacijo, kdaj bo pripravljena.

Kadri bodo predvidoma zagotovljeni v okviru obstoječega sektorja za izvrševanje kazenskih sankcij. Če se bo pojavila potreba, bo ministrstvo pristopilo k zagotovitvi dodatnih kadrov.

Vizumski informacijski sistem (VIS)

Nosilec projekta je Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve. Projekt trenutno poteka po zastavljeni časovnici in bo zaključen v roku.

Projekt je razdeljen v več podprojektov oziroma sklopov, ki se izvajajo ločeno (VIS – EES povezljivost, VIS interoperabilnost (v širšem smislu) in Revised VIS, ki je novo ime za VIS Recast).

Na področju Revised VIS in vključitve VIS v IO je bila julija 2021 sprejeta sprememba Uredbe, zaradi česar bodo potrebne dodatne prilagoditve na nacionalnem vizumskem sistemu VIZIS. Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve zaradi dodatnih prilagoditev še ni zaključilo s pripravo ocene stroškov ter ocene potrebnih dodatnih zaposlitev na Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve zaradi implementacije oziroma izvajanja nove uredbe. Težavo povzroča tudi dejstvo, da še vedno ni potrjena pravna podlaga za Revised VIS, in so vse aktivnosti narejene na osnovi trenutno znanih približkov.

Zaradi napovedane spremembe časovnice za uvedbo EES obstaja velika verjetnost prekrivanja z drugimi že planiranimi aktivnostmi, in sicer aktivnosti, ki so predvidene za spremembe VIS (Revised VIS) in ostale aktivnosti iz projekta IO. Trenutni predvideni datumi vklopa VIS so maj

kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU

2023 za Skupni repozitorij identitet – CIR in junij 2024 za preostale elemente IO. Zaradi predvidenih sprememb časovnice bodo nujno potrebna dodatna usklajevanja med državami članicami in eu-LISA ter Komisijo. Na osnovi potrjenih časovnih planov bo MZEZ lahko začelo s postopki javnih naročil.

Na področju povezljivosti VIS in EES so bile opravljene oziroma se še vedno izvajajo številne dejavnosti. Sistemska soba na MZEZ je bila prilagojena, da je lahko sprejela nacionalne uporabniške vmesnike (NUI). NUI so priključeni in delujoči. Prav tako je bila podpisana pogodba s podizvajalcem, ki vključuje razvoj programske opreme, pomoč pri testiranju in pomoč pri samem vklopu. Razvoj se izvaja po predvideni časovnici. Trenutno potekajo tudi testiranja VIS-EES. Opravljeni so bili "testi povezljivosti", vendar kljub temu obstaja možnost manjših zamud pri nadaljnjih testiranjih zaradi zamud na centralnem sistemu. Celovita prenova sistemskih prostorov na MZEZ je zaključena in je glede VIS-EES prinesla povečano zanesljivost pogojev delovanja (redundantno UPS napajanje, močnejše hlajenje, sistem avtomatskega gašenja).

Eurodac

Prenovljena uredba je še vedno v fazi dialogov z Evropskim parlamentom skupaj s paketom zakonodaje iz Pakta o migracijah in azilu, ki so se začeli pod švedskim predsedstvom, kjer je sodelovala tudi eu-LISA. Več sprememb, ki jih je predlagal EP, bo po oceni eu-LISA podražilo tehnično izvedbo, prav tako pa so tudi težko izvedljive na tehnični ravni. Cilj Sveta EU, Evropske komisije in EP je doseči dogovor o celotnem svežnju še v tem političnem ciklu.

V okviru pogajanj z EP je še vedno odprto vprašanje obravnave upravičencev dočasne zaščite. Trenutni predlog je, da se upravičence začasno zaščito vključi v direktivo za namene administrativnega sodelovanja, ne pa kot novo kategorijo. Sprememba se bo nanašala za prihodnje aktivaciječasne zaščite.

Interoperabilnost (IO)

Za izvedbo ustreznih priprav za začetek uporabe IO je bila oblikovana tudi operativna medresorska delovna skupina. Ta se ukvarja s praktičnimi vprašanji implementacije IO. Poleg priprave primernih tehničnih rešitev se ukvarja tudi z vprašanji primerne organizacije dela na nacionalnem nivoju, s pristojnostmi posameznih sodelujočih resorjev, vprašanji človeških in finančnih virov in definicijami IO delovnih procesov. Za uporabo IO iskanj je Policija pripravila predlog sprememb ZNPPol, ki pa še ni sprejet. Trenutno je aktualen predlog, da bi se sodelujoči organi v Republiki Sloveniji za potrebe razreševanja rumenih povezav povezali v mrežo nacionalnih ekspertov in uporabljali skupno informacijsko rešitev. Ekspertize za potrebe biometrične identifikacije bo zagotavljal Nacionalni forenzični laboratorij Generalne policijske uprave. Več članic pa razmišlja o ustanovitvi posebnih centraliziranih enot, ki bodo skrbele za to področje. Obravnavali smo tudi vprašanja obveščanja oseb o obstoju bele ali rdeče povezave ter o načinu priprave odgovorov na vprašanja državljanov tretjih držav v zvezi z le-timi. Za pripravo ustreznih informacijskih rešitev Policija pripravlja javno naročilo, ki bo predvidoma objavljeno še v letošnjem letu. UIT načrtuje sklenitev okvirnega sporazuma za razvoj IO rešitev. Te obsegajo skupni iskalni Interoperabilnostni portal in nacionalno orodje za razreševanje rumenih povezav. 18 držav članic, med njimi tudi Slovenija, je dalo pobudo za razvoj skupnega orodja za ta namen. Da bo eu-LISA pripravila to orodje, še ni potrjeno.

Po dogovoru ministrov za notranje zadeve na neformalnem srečanju v Pragi 11. julija 2022, je bilo predvideno, da bo sistem IO zaživel do junija leta 2024. Zaradi zamud projekta SVI ta rok ne bo dosežen. Po sestanku upravnega odbora agencije eu-LISA, septembra 2023, je bil sprejet predlog za novo časovnico, ki so ga ministri za notranje zadeve potrdili na zasedanju Sveta za

pravosodje in notranje zadeve 19. 10. 2023. Po tem predlogu je sedaj predviden začetek delovanja sistema interoperabilnosti v letu 2026.